

گفتگو

با

دکتر محمد عرب‌مازار یزدی

آقای دکتر محمد عرب‌مازار یزدی دانشیار حسابداری دانشگاه شهید بهشتی و دارای تجربه‌ای بیش از دو دهه در قلمرو آموزش و کار حرفه‌ای در زمینه فناوری اطلاعات و سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری است.

از ایشان مقاله‌های متعددی در قلمرو دانش حسابداری و همچنین در زمینه فناوری اطلاعات و سیستم‌ها در فصلنامه‌های علمی- پژوهشی حسابداری و حسابرسی و همچنین مجله‌های حسابداری و حسابرسی به چاپ رسیده است. دکتر عرب‌مازار علاوه بر ده‌ها مقاله تاکنون ۱۴ عنوان کتاب نیز به چاپ رسانده و در سمینارهای متعدد داخلی و خارجی سخنرانی‌هایی در هر دو زمینه حسابداری و سیستم‌ها داشته است.

استفاده از زبان

توسعه‌پذیر گزارشگری کسب‌وکار

در

گزارشگری مالی:

یک جهش واقعی

حسابداری همیشه در معرض این اتهام بوده است که در شیوه‌های گزارش‌دهی خود بدون اندک نگاهی به تحولات جهان، از هر نوع آن، روش‌های یکنواخت و تغییرناپذیری را دنبال کرده است و حسابداران برای درک این روش‌ها کافی است یک کتاب آموزشی مربوط به سی، چهل یا حتی پنجاه سال پیش را بخوانند تا بفهمند در گزارش وقایع مالی چه باید کرد؟ از دیدگاه منتقدان، حسابداران با دو دستاویز رعایت یکنواختی، حتی با آنچه ده‌ها سال قبل گزارش شده، و یا وحدت رویه بین شرکت‌ها، خیال خود را از توجه به همه تحولات جهانی راحت کرده‌اند. اما برخلاف این ادعا باید گفت هیچ قلمرویی از دانش و فناوری مثل حسابداری به فناوری‌های نو توجه نکرده و هیچ‌کس به اندازه حسابداران از ره‌آوردهای انقلابی‌ترین عرصه فناوری یعنی فناوری اطلاعات و ارتباطات بهره نبرده است. این فناوری پیش‌تاز نه تنها بر شیوه‌های پردازش که بر نحوه تعاملات روزمره حسابداران با محیط خود و چگونگی گزارش‌دهی مالی هم تأثیرگذار بوده است. یکی از جدیدترین تحولات این عرصه ظهور پدیده‌ای به نام زبان توسعه‌پذیر گزارشگری کسب‌وکار یا ایکس‌بی آر ال (XBRL) بوده است. در میان دانشگاهیان رشته حسابداری، دکتر محمد عرب‌مازار یزدی، دانشیار دانشگاه شهید بهشتی در زمره اولین دانشورانی است که در این زمینه مطالبی را در مقاله‌ها و سخنرانی‌های خود مطرح ساخته است. در گفتگویی کوتاه با وی، به برخی از مسائل و دغدغه‌هایی که درباره این پدیده جدید در میان حسابداران کشورمان وجود دارد، پرداخته‌ایم.

ذینفع از جمله مواردی است که دنیای حسابداری مالی را متحول ساخته، طوری که پاجیولی و حسابداران ونیزی هم عصر او حتی فکرش را هم نمی‌کردند. این همه علاوه بر هزاران استفاده روزمره‌ای است که در داخل سازمان‌ها برای تسهیل در پردازش رویدادهای مالی و به‌وسیله نرم‌افزارهای بسیار مدرن کاربردی حسابداری از ظرفیت‌های این فناوری مدرن، می‌شود.

اما در این میان آنچه ایکس‌بی‌آرال با حسابداری کرده یا می‌تواند بکند، مقوله‌ای متفاوت است. چون در فضایی که این فناوری تازه، البته در بستر موجود فناوری اطلاعات و ارتباطات، پدید آورده و خواهد آورد، حسابداری چهره‌های متفاوت از گذشته پیدا خواهد کرد و حسابداران بخش‌های نهفته‌تری از توانایی‌های خود را که متواضعانه بروز و ظهور نمی‌دادند در معرض دید همه استفاده‌کنندگان محصولات حسابداری مالی خواهند گذاشت. تصور من این است که قدر و منزلت حسابداری افزایش یافته و صف استفاده‌کنندگان و متقاضیان اطلاعات مالی را انبوه‌تر، متنوع‌تر، و البته مشتاق‌تر خواهد ساخت. شاید تصور کنید که این گفته قدری اغراق‌آمیز است اما من می‌توانم درستی آن را ثابت کنم؛ کاری که البته گذشت زمان هم خواهد کرد.

در فضایی که

این فناوری تازه

پدید آورده و

خواهد آورد

حسابداری

چهره‌ای متفاوت از

گذشته

پیدا خواهد کرد

سپاس

از شما سپاسگزاریم که دعوت مجله را پذیرفتید. ابتدا خوانندگان مجله را با تحولات گزارشگری مالی آشنا کنید. به‌نظر شما گزارشگری مالی در سالهای اخیر با کدام تحولات جدی روبه‌رو بوده و آیا می‌توان ظهور ایکس‌بی‌آرال را در زمره آنها دانست؟

دکتر عرب‌مازار

پنجاه سال اخیر را می‌توان در زمره سال‌های طلایی حسابداری دانست. توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در طول نیم قرن اخیر، ابتدا سازمانهای بزرگ و پس از آن در سی سال اخیر همه سازمان‌ها را تحت‌تأثیر جدی خود قرار داده است. اگر ادعا کنیم که بیشترین استفاده از این فناوری جدید در قلمرو حسابداری بوده و بیشترین حجم مقداری و ریالی خرید در این زمینه برای انجام بهتر امور مالی سازمان‌ها بوده، سخن گزافه‌ای نیست. خوب معلوم است که در چنین هنگامه پرتحولی چه بر شیوه‌های گزارشگری مالی نیز خواهد گذشت. بدون تردید حسابداران از اکثر ظرفیت‌های فناوری نوین اطلاعات و ارتباطات در گزارشدهی مالی و البته در حوزه حسابداری مالی استفاده کرده‌اند و آنچه با کمال تأسف تقریباً مغفول مانده عرصه حسابداری مدیریت بوده است که آن هم بحث جداگانه‌ای را می‌طلبد. بنابراین، حسابداران می‌توانند با افتخار بگویند که بخش قابل‌ملاحظه‌ای از اشتیاق فناوران اطلاعات و ارتباطات برای توسعه این فناوری ناشی از اشتیاق زایدالوصف حسابداران به استفاده از ره‌آوردهای این فناوری بوده است.

استفاده از امکانات شبکه‌های محلی و پهن‌گستر جغرافیایی در ارتباط بین صاحبان فرایندهای مرتبط با گزارشدهی مالی در درون یک سازمان، استفاده از ظرفیت‌های ایجادشده برای ارتباطات با بانک‌ها و سایر سازمان‌ها و شرکت‌های طرف معامله سازمان و شرکت از راه دور و انتقال اطلاعات مرتبط با عملیات مالی میان آنها، استفاده از امکانات بی‌نظیر برای ارتباط با مشتریان و تسهیل ارتباط مالی با ایشان به کمک بانک‌ها، استفاده از امکانات فوق‌العاده با ارزش فناوری اطلاعات و ارتباطات برای تسهیل اطلاع‌رسانی به سهامداران و همه طرف‌های

سازش

این زبان تازه واقعاً چه اثری بر گزارشگری مالی دارد؟

دکتر عرب‌مازار

بهتر است قبل از آن که ببینیم چطور این آثار وسیع که من در پاسخ به پرسش قبلی به آن اشاره کردم، می‌توانسته بر گزارشگری مالی مؤثر باشد، نگاهی به چگونگی پیدایش این زبان تازه بیاندازیم. محیط اینترنت نمایشگاهی از اطلاعات مورد عرضه همه کسانی است که در کنار این شاهراه اطلاعاتی ویتترین یا دک‌های برای خود دارند. طبعاً شرکت‌ها نیز اگر بخواهند می‌توانند با داشتن وبگاهی در این فضا همه اطلاعاتی را که بخواهند به اشتراک بگذارند در اختیار استفاده‌کنندگان قرار دهند. از جمله اطلاعات موردعلاقه طرف‌های ذینفع شرکت‌ها، انواع اطلاعات مالی و از همه مهمتر صورتهای مالی اساسی است. آنچه در گذشته در فواصل زمانی تعیین شده و به‌ویژه در زمان برگزاری مجامع با گزارش‌های کاغذی در اختیار سهامداران و طرف‌های ذینفع قرار می‌گرفت، در این اواخر در قالب فایل‌های رایانه‌ای در فضای مجازی انتشار می‌یافت. این فایل‌ها عملاً تفاوتی با جزوات کاغذی قبلی نداشت و برای آنکه بتوان محتویات آن را با ارقام سالهای مختلف یا شرکت‌های دیگر مقایسه کرد باید ابتدا آنها را خواند، سپس در محیطی

مثل صفحه‌گسترده مجدداً همه آنها را تایپ کرد و بعد از آن، هرگونه محاسبه‌ای در مورد آن داده‌ها انجام داد. بنابراین، تنها تفاوتی که پدید می‌آید این است که در هر زمان می‌توان به این گزارش‌ها در فضای مجازی دسترسی داشت؛ فقط همین. این در حالی بود که در فضای مجازی ابرمتن‌هایی وجود داشت که از طریق ارتباطات دلانی میان داده‌ها امکان هرگونه جستجوی وسیع را فراهم می‌آورد در حالی که در ارتباط با گزارشهای مالی منتشر شده در فضای وب چنین امکانی وجود نداشت.

در محیط اینترنت زبان توسعه‌پذیر نشانه‌گذاری یا ایکس‌ام‌ال (XML) این امکان را پدید آورده بود که با برچسب‌گذاری داده‌ها بتوان جستجوی آنچه در این فضای بین‌المللی وجود دارد را آسان کرد. از اواخر دهه پایانی قرن گذشته میلادی بود که حسابداران نیز متوجه قابلیت‌های چنین زبانی برای اطلاع‌رسانی مالی شدند. با ایده اولیه یکی از حسابداران رسمی امریکا بنام چارلز هافمن موضوع به‌کارگیری زبان‌های نشانه‌گذاری در حسابداری مطرح شد. ادامه این تحقیقات بود که منجر به پیدایش ایکس‌اف‌آرام‌ال^۲ (XFRML) شد که بعدها نام ایکس‌بی‌آرال به‌خود گرفت. این زبان همان‌طور که از نام آن پیداست با الصاق برچسب‌هایی به داده‌ها آنها را نشان‌دار می‌کند. جستجوی اطلاعات نشان‌دار در شاهراه‌های اینترنتی مثل یافتن افراد شناسنامه‌دار یا آدرس‌دار در یک شهر بزرگ است. فقط تنها مطلب مهمی که می‌ماند این است که این برچسب‌ها باید از استاندارد واحدی تبعیت کنند وگرنه قابلیت مقایسه‌ای خود را از دست خواهند داد. مثلاً «حساب‌های دریافتی تجاری» اگر برچسب قلم خاصی از داده‌ها می‌شود در همه سال‌ها و برای همه شرکت‌ها باید معنای واحدی داشته باشد و به مصادیق واحدی اشاره کند. تنها در چنین حالتی است که می‌شود داده‌ای با این برچسب را از اطلاعات شرکت‌های مختلف پیدا و با هم مقایسه کرد.

سازش

حسابداران در این محیط تازه چه وظیفه‌ای دارند؟ آیا

باید همه دانسته‌های قبلی خود را فراموش کنند؟

دکتر عرب‌مازار

نمی‌دانم چرا چنین تصویری برای شما حاصل شده، اما در هر حال باید قدری آن را شفاف‌تر کنیم. در انجام عملیات

زبان ایکس‌بی‌آرال

به کاربران اجازه می‌دهد که

درباره میزان اعتمادی که

به هریک از اقلام

داده‌های دریافت‌شده

می‌کنند

قضات آگاهانه‌ای داشته باشند

چیزها برای آنها که با رایانه‌ها بیگانگی کرده‌اند شاید قدری عجیب و غریب به نظر برسد اما به زودی به آن عادت خواهند کرد؛ چون تنها در این فضا است که همه محصول حسابداری در دسترس قرار می‌گیرد و گزارشگری مالی از پویایی و معنای بیشتر و واقعی‌تری برخوردار می‌شود.

حسابداری

با چنین اوصافی تصور نمی‌کنید حسابداران از نزدیک شدن به آن پرهیز کنند؟

دکتر عرب‌مازار

نه، به هیچ وجه. چون هیچ ضرورتی ندارد که حسابداران درگیر کار انتقال داده‌ها به این فضای جدید یا استفاده از این زبان به ظاهر عجیب و بدقلق جدید شوند. حتماً می‌پرسید چطور چنین چیزی ممکن است؟ یا مگر می‌شود از این زبان تازه استفاده کرد بدون آنکه به آن زبان سخن گفت؟ در پاسخ به چنین پرسشی می‌گویم: بله!

خیلی جای تعجب ندارد که همان مشکلاتی که در این زمینه ذهن حسابداران ایرانی را به خود مشغول داشته، چند سال پیش از این دغدغه ذهنی حسابدار اروپایی و آمریکایی هم بوده است؛ چرا؟ چون برای آنها هم این زبان عجیب و غریب، پدیده نوظهور و البته دوست‌ناداشتنی بوده و از این نظر تفاوتی میان ویرایش ایرانی و فرنگی حسابداران وجود ندارد؛ مخصوصاً اگر سن‌وسالی هم از فرد گذشته باشد و حال و حوصله مواجهه با این قبیل پدیده‌ها را نداشته باشد. به همین دلیل وجود مترجم‌هایی البته از نوع نرم‌افزاری آن لازم می‌شود که بتوانند صورتهای مالی سنتی را تبدیل به ویرایش‌های ایکس‌بی‌آرالی آن کنند. این قبیل نرم‌افزارهای واسطه امروز در دنیا وجود دارد و تهیه ویرایش ایرانی آن نیز به شرط وجود یک رده‌بندی استاندارد شده وطنی که باید بورس و نهاد استانداردگذار مشترکاً در ارائه هر چه سریع‌تر آن بکوشند، کار چندان دشواری نخواهد بود.

حسابداری

یعنی موضوع واقعاً به همین سادگی است؟

دکتر عرب‌مازار

بله، به همین سادگی. البته آموزش فناوری‌های نوین هیچ‌گاه چیز بدی نیست ولی گاهی در آن حد از پیچیدگی که بعضی‌ها فکر می‌کنند، اصولاً ضرورت ندارد. مثلاً چند درصد از حسابداران دنیا، حتی در کشورهای پیشرفته‌تر

حسابداری با هر نرم‌افزار کاربردی که به آن عادت دارید همان کارهای سابق را انجام می‌دهید؛ یعنی نحوه ثبت یک خرید نسبی هیچ تفاوتی با گذشته ندارد، یا ثبت‌های مربوط به پرداخت حقوق ماهانه کارکنان همان است که بود. اما برای ارائه هرگونه گزارش مالی حالا باید قالب‌های تازه‌ای از ارائه را مورد استفاده قرار داد که در فضای این زبان تازه کاربرد دارد. یعنی داده‌ها حالا باید دارای برچسب‌های استاندارد شده‌ای بشوند که براساس رده‌بندی‌های استاندارد شده واحد تهیه می‌شوند.

در هر حال این، شکل یا قالبی تازه است که چند ویژگی مهم دارد و عملاً از همه ظرفیت‌های گزارشگری تحت وب استفاده می‌کند و به جای گزارش‌های مرده و ارقام بی‌روح از ارقام زنده و جاندار استفاده می‌کند. حالا می‌توان از یک قلم داده مثل حساب‌های دریافتی تجاری یا هزینه‌های متفرقه خواست که اجزای متشکله استاندارد شده‌اش را نشان دهد. درست مثل وقتی که روی یک متن جهانگردی مربوط به شهر یزد، روی عبارت هتل‌های سنتی که معمولاً آبی رنگ شده را فشار دهید و حالا لیستی از همه هتل‌های زیبای سنتی یزد به شما نشان داده شود و شما باز بتوانید روی اسم هر هتلی که بخواهید فشار دهید و اطلاعات جزئی‌تری از آن را ببینید. ما از این قبیل متن‌های دلانی در صورتهای مالی اساسی نداشتیم و باید برای مشاهده یک سطح تفصیلی‌تر از داده‌ها به یادداشت‌های پیوست مراجعه می‌کردیم.

خوب، حالا با این اوصاف آیا حسابداران مشکل تازه‌ای پیدا خواهند کرد؟ شاید تنها مشکل در تطبیق با الزامات این فضای تازه، آشنا شدن با یک نوع رده‌بندی استاندارد شده جدید و متحدالشکل برای تولید همه گزارش‌های مالی باشد که آن هم منطقاً نمی‌تواند تفاوتی اساسی با آموخته‌های قبلی ایشان داشته یا از نظریه‌های حسابداری جدید و بدیعی تبعیت کند.

پیش از این برخی از ویژگی‌های گزارش‌دهی با این زبان جدید را در مقاله‌ای در شماره ۲۰۶ ماهنامه حسابدار ذکر کرده‌ام که شاید مراجعه دوباره خوانندگان به آن بی‌فایده نباشد. در آن جا از مفاهیم تازه‌ای مثل سند مصداق یا رده‌بندی ذکری به میان آمده و توضیحاتی در مورد شکل و شمایل سند مصداق یا گزارش‌دهی به زبان ایکس‌بی‌آرال ارائه شده است. ظاهر این

وظیفه همه ما

این است که

به آموزش و یادگیری

هرچه بیشتر در مورد

الزامات این فضای تازه

گزارشگری

روی بیاوریم

این پرسش کاملاً به جا و بااهمیت است. برای پاسخ به این پرسش و در واقع نیاز است که زبان گزارشگری اطمینان بخشی توسعه پذیر یا اصطلاحاً **ایکس ای آر ال** (XARL) ابداع می شود. به کمک این زبان می توان در برچسب داده ها چگونگی حسابرسی شده بودن داده های مورد دسترسی را نیز متوجه شد. در واقع این برچسب نه تنها کمک می کند که از صحت و دقت ارقام اطمینان یابیم، بلکه اطمینان می دهد که رده بندی داده نیز دقیق و مطابق استاندارد است و به زبان ساده تر، روی این داده برچسب نادرست الصاق نشده است یا مربوط به رده دیگری نیست.

زبان ایکس ای آر ال نیز مثل ایکس بی آر ال عناصر نشان دهنده اطلاعات مربوط به فرایند اطمینان بخشی و اجزای پشتیبان آن را برای ترکیب با ایکس بی آر ال تعریف می کند تا به کاربران اجازه دهد که در باره میزان اعتمادی که به هریک از اقلام داده های دریافت شده می کنند، قضاوت آگاهانه ای داشته باشند. به عبارت دیگر یک سند ایکس ای آر ال شامل برچسب هایی است که نوع تضمین، تاریخ اطمینان بخشی، امضای دیجیتالی حسابرس، قابلیت اتکای سیستم و غیره را نشان می دهد.

از پیچیدگی های درون نرم افزارهای کاربردی حسابداری سر درمی آورند و اصطلاحاً قادرند تغییرات پشت سیستمی در آنها ایجاد کنند؟ تقریباً صفر درصد! موضوع ایکس بی آر ال هم همین است. کسی از حسابداران نخواسته تا برای تحقق این فضای جدید یاد بگیرند ابرمتن تولید کرده یا برای تولید صفحات وبی آموزش ببینند. آنها می توانند کار خودشان را بکنند و بقیه را به دوستان نرم افزار ساز بسپارند.

سازش

آیا نرم افزارهای جدید کاربردی حسابداری باید جایگزین قبلی ها شوند؟

دکتر عرب مازار

در کوتاه مدت، نرم افزارهای مکمل نیاز ما را برطرف خواهد کرد. اما طبعاً برای آینده، نرم افزار سازان داخلی همان طور که همواره مشتاق توسعه و روزآمدسازی نرم افزارهای خود بوده اند، راه هایی را برای تبدیل محصولات نهایی حسابداری به این زبان تازه خواهند یافت. این امر برای آنها کار شاق و دشواری نیست، مخصوصاً که امروزه نرم افزارهای واسطه و مکملی به همین منظور ابداع و روانه بازار شده است و الگوبرداری از آنها خیلی هم سخت نیست. بنابراین خیلی دور از ذهن نیست که نرم افزارهای کاربردی آینده در کنار ده ها قابلیت دیگری که خواهند داشت بتوانند امر تولید گزارش های مالی به زبان ایکس بی آر ال را هم بر عهده گیرند.

سازش

این دنیای جدید آیا اثری بر فعالیت های حسابرسی هم دارد؟

دکتر عرب مازار

طبعاً همین طور است. وقتی شما می توانید انبوهی از اطلاعات شرکت ها را در قالب جدید داده های برچسب دار در فضای وب جهان گستر منتشر کنید و این داده ها، قابل برداشت و کنار هم گذاری با داده های مشابه و به اصطلاح «هم برچسب» متعلق به سایر شرکت ها یا سایر سال های یک شرکت باشد، آنگاه این پرسش پیش می آید که وقتی این داده ها را در تصویری بی جان از صورتهای مالی حسابرسی شده مشاهده نمی کنیم، بلکه هریک برای خود هویتی مستقل دارند، چطور می شود نسبت به صحت و دقت این ارقام اطمینان حاصل کرد؟

دگرگونی‌های قابل ملاحظه‌ای شده و می‌شود، پس نمی‌توانیم چشم خود را به‌روی این واقعیت ببندیم. طبعاً برای آموزش دیدن در مورد این تحولات و آشنا شدن با ابعاد مختلف آن هر گروه از حرفه‌ای‌ها باید به تناسب نیاز و ضرورت با حداقل‌هایی از این آموزش‌ها سروکار پیدا کنند. بنابراین باید این قبیل دوره‌های آموزشی به تناسب نیاز گروه‌های مختلف حسابداران، حسابرسان و تحلیلگران مالی تعریف و ایجاد شود. ما همیشه از چیزی که به آن علم نداریم می‌هراسیم که این هراس ناشی از جهل است؛ جهلی که به‌سادگی می‌تواند تبدیل به دانشی اطمینان‌بخش شده و حتی مشارکت در راه اعتلای آن را به‌همراه داشته باشد. ما باید سهم خود را در این راه ایفا کنیم.

سپاس

نقش بورس در این میان چیست؟

دکتر عرب‌مازار

من عقیده دارم بورس و سایر نهادهای ذیربط می‌توانند همان راه امتحان‌شده در کشورهای پیشرو در این زمینه را دنبال کنند. در مسیری که امریکایی‌ها طی کردند، هم **انجمن حسابداران رسمی امریکا (AICPA)**، هم **کمیسیون بورس و اوراق بهادار (SEC)** و هم سایر نهادهای تأثیرگذار مشارکت داشتند. حتی نرم‌افزارسازها و حتی مایکروسافت هم کمک کردند تا این پدیده تازه شکل بگیرد و مستقر شود. بنابراین نقش بورس در ایجاد الزامات تازه گزارشگری تردیدناپذیر است. البته بورس در ایران به‌تنهایی بار سنگین تری را پذیرفته و در راه استفاده از ایکس‌بی‌آرال خودش پیش قدم شده که البته این برای یک دوره گذار کوتاه‌مدت تا آماده شدن همه حرفه‌ای‌ها شاید توجیه داشته باشد. اما برای درازمدت همه باید نقش‌هایی را که در این گفتگوی کوتاه به آن اشاره کردم، ایفا کنند.

سپاس

از صرف وقت و حضور شما در این گفتگو سپاسگزاریم.

پانوشته‌ها:

- 1- eXtensible Business Reporting Language (XBRL)
- 2- eXtensible Financial Reporting Markup Language (XFRML)
- 3- eXtensible Assurance Reporting Language (XARL)

سپاس

منظورتان این است که ایکس‌بی‌آرال در طول ایکس‌بی‌آرال مطرح است نه در عرض آن؟

دکتر عرب‌مازار

دقیقاً همین طور است. فرض کنید شرکت سهامی عام «الف» می‌خواهد صورتهای مالی خود را به طرف‌های ذینفع ارائه دهد و یک مؤسسه خدمات اطمینان‌بخشی بنام «ب» را در این زمینه به‌کار می‌گیرد تا صحت اطلاعات منتشرشده را تضمین کند. بعد از اینکه شرکت «الف» صورتهای مالی خود را با استفاده از سیستم حسابداری داخلی خود ایجاد کرد، حالا نوبت آن است که سند ایکس‌بی‌آرال بر پایه رده‌بندی‌های استاندارد از آن تهیه شود. این سند به مؤسسه ارائه‌کننده خدمات حسابرسی و اطمینان‌بخشی از طریق اینترنت و با رعایت کلیه جوانب امنیتی فرستاده می‌شود. حالا هر کاربری که بخواهد از این اطلاعات استفاده کند می‌تواند نسخه مطمئن آن را از مؤسسه تضمین‌کننده کیفیت اطلاعات (مؤسسه «ب») دریافت کند. مؤسسه «ب» در واقع روش‌های اطمینان‌بخشی مختلفی چون تأیید قابلیت اتکای فرایندهای تولید اطلاعات، انجام روش‌های تحلیل داده‌ها و بررسی صحت برچسب‌های ایکس‌بی‌آرال را انجام می‌دهد. این قبیل مؤسسه‌ها یک سند ایکس‌بی‌آرال را از طریق درج اطلاعات اطمینان‌بخشی به اطلاعات موجود در سند ایکس‌بی‌آرال منتشر شده توسط شرکت تولیدکننده اطلاعات مالی، منتشر می‌کنند.

سپاس

خوب حالا حسابداران و حرفه‌ای‌ها چه باید بکنند؟

دکتر عرب‌مازار

وظیفه همه ما به‌ویژه در شرایطی که فضای استانداردگذاری کشور نیز در حال هماهنگی بیشتر با روندهای بین‌المللی استانداردگذاری حسابداری و حسابرسی است، این است که به آموزش و یادگیری هرچه بیشتر در مورد الزامات این فضای تازه گزارشگری روی بیاوریم. ببینید آنچه پزشکان به‌عنوان یک جامعه حرفه‌ای به آن ملزم هستند این است که همواره در دوره‌های بازآموزی سالانه پزشکی حاضر باشند و دانش خود را روزآمد کنند. این در مورد حسابداران نیز صادق است. ما در زمانه‌ای به‌سرمی‌بریم که دانش حسابداری مالی دچار